

ПРЕДГОВОР

Настоящата книга е резултат от осъществения проект "Обучение на студенти за работа с деца билингви". Тя е посветена на актуалния проблем за овладяването на българския език от ромските деца в I-IV клас.

В началото на книгата е включено кратко описание на упоменатия проект, на неговите цели, етапи на реализация и резултати.

Специална част е посветена на прегледа на научната литература и нормативните документи на МОН, разкриващи мястото на проблема за обучението по български език на деца роми. Установи се, че все още въпросът за единна и цялостна методика за обучението на ромските деца не е решен, не са изучени спецификите на ромския етнос, не са установени единни подходи за работа с ромите.

Значително място в книгата е отделено на факторите, допринасящи за трудностите при обучението по български език: държавната образователна политика, липсата на мотивираност на ромските деца да посещават училище, отсъствието на готовност на обществото за интеграция на ромите. Последният фактор е представен много обстойно чрез анкетни проучвания на учители, студенти – бъдещи педагози и ученици относно отношението им към ромските деца, познаване на тяхната култура, традиции, обичаи, нагласа за работа с тях, желание за приятелство и оказване на помощ, предложения за обучението на ромските деца в бъдеще. Резултатите от анкетата дадоха основание да се обобщи, че пътят за социализация и интеграция на ромите е дълъг и изключително труден. Образователните институции трябва да работят много за създаване на положително отношение към ромите и за етническа толерантност, за осъществяване на много инициативи, допринасящи за приемането на ромските деца от българските като равни на тях.

Основно място в книгата заемат типичните трудности, които ромските деца срещат при овладяването на българския език. Те са представени като трудности, които ромите срещат в устната и в писмената си реч. По същество това са фонетични, морфологични, синтактични и лексикални грешки. На основата на осъществена диагностика на езиковата компетентност на учениците са екскерпирани трудностите, които са класифицирани по групи, и са включени в специална таблица, отразяваща тяхната честотност на употреба.

На базата на извършените наблюдения са направени изводи, които биха могли да се терминологизуват и като мерки, които в перспектива трябва да се вземат от МОН и от всички институции,